

Protokoll fört vid Diakonias årsmöte 2008-06-01

Plats: Brickebergskyrkan i Örebro

Närvarande:

Från **Evangeliska Frikyrkan:** Anders Blåberg, Bernth-Åke Ottosson

Från **Svenska Alliansmissionen:** Dan Dahlberg, Anette Drewitz, Hans Brandberg

Från **Svenska Baptistsamfundet:** Lena Delaplane, Jonas Thorängen

Från **Svenska Missionskyrkan:** Els-Marie Carlbäcker, Lennart Halfvarsson, Ulf Hållmarker, Göran Kihlström, Bertil Svensson, Kerstin Torgeby, Gert Lindh

Från **styrelsen:** Louise Alm (MK), Christer Daelander (SB), Malin Fröjmark (SB), Oskar Permvall (SB), Thorine Arenius (EFK), Peder Ericsson (EFK), Sven-Erik Lilja (SMK), Elisabeth Lindgren (SMK), Helén Brandberg (SAM),

Från **kansliet:** Maria Bernö, Lena Björk (sekr), Mattias Brunander, Bo Forsberg, Peter Ottosson

Förhinder anmält från Olof Kjernald (MK), Christer Josefsson (SAM), Göran Gunner (SMK), Kenneth Kimming (SMK), Ulrika Morazán (SMK)

---

§ 1 Inledning och öppnande

Sven-Erik Lilja öppnade årsmötet och hälsade samtliga välkomna. David Pettersson, Brickebergskyrkan, hälsade också välkommen. Kollekten som upptogs i konserten den 31 maj samt i gudstjänsten den 1 juni uppgick till SEK 8 800 och ska gå till Diakonias katastrofarbete i Burma.

Ett årsmöte ger möjlighet till tillbakablick och summering men också till framåtblickande. Det har varit ett ganska tufft år 2007 med tanke på den rådande biståndsdebatten, riksrevisionsrapporten under hösten 2007, landkoncentrationens konsekvenser, men styrelsen har imponerats av den professionalism och det engagemang som Diakonia har gett prov på. Det har tidigare påpekats att Diakonia måste bli bättre på att beskriva konkreta resultat i årsboken och i årets upplaga får man ta del av olika highlights. Diakonia får se framåt, behoven finns och uppdraget är givet; det gäller att finna vägarna och strategierna.

§ 2 Val av ordförande för årsmötet

Till ordförande för årsmötet valdes Anders Blåberg, missionsdirektor för Evangeliska Frikyrkan.

§ 3 Val av sekreterare

Till sekreterare för årsmötet valdes Lena Björk.

§ 4 Val av justerare

Att utöver ordföranden justera årsmötesprotokollet valdes Anette Drewitz.

§ 5 Mötets stadgeenliga utlysande

Bo Forsberg informerade om att kallelse till årsmötet skickats den 20 februari 2008 och handlingar skickades den 15 maj 2008. Årsmötet kunde därmed bekräfta att mötet var stadgeenligt utlyst.

§ 6 Fastställande av föredragningslista

Den för mötet utsända föredragningslistan fastställdes efter viss komplettering.

§ 7   **Årsmötesprotokoll 2007**
Årsmötet beslutade

att   lägga årsmötesprotokollet från den 2 juni 2007 till handlingarna.

Upprop förrättades enligt bilagd deltagarlista. Hälsning från Ulrika Morazán, SMK, förhindrad att närvara, framfördes till årsmötet.

§ 8   **a) Årsberättelse 2007**

Bo Forsberg kommenterade årsrapporten och inledde med att säga att Diakonia vann första pris för bästa årsrapport verksamhetsåret 2006 i en tävling inom den ideella sektorn arrangerad av Swedbank och PWC. Årets upplaga av Diakonias årsrapport är enbart på engelska och anledningen till detta är att den inte används så mycket i Sverige utan läses mer ute i världen. En svensk version kommer att finnas tillgänglig på Diakonias hemsida och en kortversion kommer att finnas som bilaga i Dela Med.

I årets upplaga av årsrapporten har det varit viktigt att lyfta några highlights för att visa Diakonias givare, politiker och övriga vad som konkret händer med pengarna. 2007 var ett tufft år för Diakonia med flera interna förändringsprocesser som syftar till att stärka kvaliteten och kompetensen inom Diakonia; bl a utarbetades en reviderad policy, en 3-årsansökan lämnades till Sida, decentraliseringsprocessen ute i regionerna fortlöpte. Till detta ska sedan läggas den biståndsdebatt som i vissa kretsar blossade upp hösten 2007 och som ifrågasatte folkrörelsebiståndet. Tankesmedjan Timbro publicerade flera biståndskritiska rapporter, kritik framfördes på ledarsidorna i den rikstäckande pressen, Riksrevisionen presenterade en rapport som avslöjade missförhållanden i några biståndsprojekt och detta bidrog till att misskreditera hela det svenska biståndet. Det har därför varit mycket viktigt för Diakonia att i årsrapporten redovisa vart de insamlade pengarna tar vägen och hur de används.

Mattias Brunander och Peter Ottosson presenterade några highlights från verksamheten 2007. Diakonia har 450 samarbetspartners och man har i årsrapporten valt ut några saker som konkretiserar och skapar förståelse för Diakonias verksamhet. Diakonias arbete syftar till att skapa förutsättningar för att stärka människors möjligheter att förändra sin situation, man arbetar med att öka kunskap och medvetandegörande om den situation man lever i, de rättigheter man har och man ger stöd till organisering i syfte att människor ska kunna påverka dem som i sin tur har makt att förändra strukturer.

- 1) Bangladesh – arbete med att förhindra barnäktenskap genom ökad kunskap och medvetandegörande, mobilisering av vuxna och myndigheter att ta tag i detta; detta är ett exempel på arbete på lokal nivå
- 2) Guatemala – arbete på nationell nivå, landet har under lång tid haft inbördeskrig, landets ursprungsbefolkning har diskriminerats, Diakonia har gett stöd till en organisation som arbetar med lagstiftning, rätt till land, språk och utbildning
- 3) Mellanöstern – Diakonia stöder organisationen VIAM i Betlehem som arbetar med att förhindra våld mellan ungdomsgrupper i flyktingläger och omgivande områden. Man har haft workshops och fört samman de stridande grupperna, vilket har lett till att våldet har försvunnit

- 4) Regionala program – Lake Victoria - Kenya, Tanzania och Uganda, inkomstgenererande projekt för kvinnor där de har startat upp jordbruk, bedriver boskapsskötsel, etablerat fiskdammar. Kvinnorna har börjat anställa män vilket bryter med gamla mönster. En spin-offeffekt är att ”fish for sex” har minskat och därmed spridningen av Hiv/aids
- 5) Burkina Faso – arbete med uppföljning av fattigdomsstrategier vilket lett till att 16 medborgarkommittéer har bildats liksom ett riksrevisionsverk; vidare arbetar man med att få ner priser på bromsmediciner.

Vad beträffar Diakonias Sverigearbete så har antalet givarförsamlingar ökat med 20 % och förändringsfaddrar med 21 %. Diakonia har medverkat till ca 500 artiklar i media och gett bidrag till 26 motioner i riksdagen. Diakonia har bidragit till en mer nyanserad biståndsdebatt, Israel/Palestinafrågan har t ex blivit mer faktabaserad än tidigare. Påpekades vikten av att Diakonia behöver profilera sig i ännu högre grad som insamlingsorganisation framöver.

Viktiga lärdomar från arbetet ute i regionerna är att Diakonia noga måste överväga innan man går in i olika nätverk. Nätverksarbete tar mycket tid och resurser i anspråk och därför krävs noggrann analys innan man går in i det. Diakonia måste öka kapaciteten avseende konfliktanalys så att effekterna av det stöd man ger blir så effektivt som möjligt. Decentraliseringsprocessen stärker Diakonias lokala personal, men tar mycket tid och kräver god planering. Statusen på den gemensamma administrativa handboken måste öka och ska efterlevas i alla led. Interna processer under verksamhetsåret 2007 har varit revidering av policy, beslut om omorganisering på huvudkontoret och decentralisering ute i regionerna, PME handbok (planning, monitoring and evaluation) har lanserats, revidering av personalhandbok har genomförts, Kuluma ungdomsbrev har introducerats och strategiplan för de kommande tre åren har antagits.

Årsmötet lyfte frågan hur man hanterar en så pass stor mängd projekt. Diakonia försöker mäta allt och följer upp per indikator, partner och land. Man har utvecklat ett omfattande system för intern uppföljning. På årsmötet presenteras endast en liten del av från regionerna inkommande material men huvudmännen är naturligtvis välkomna att ta del av de digra rapporter som finns på huvudkontoret.

Vidare lyfte årsmötet en fråga med anledning av det stora antalet samarbetspartner och hur man ska hitta närhet till huvudmännen. Vad gäller antalet partner per program så diskuteras detta ofta. Det finns koncept hur stort ett landprogram ska vara och detta ska sättas i relation till det mervärde som Diakonia vill uppnå. Diakonia måste sedan noga reflektera över effektivitet i förhållande till personalresurser. Diakonia har ca 450 samarbetsavtal och de ska garanteras samma närhet till Diakonia.

Årsmötet lyfte även fråga om hur partnerorganisationerna kommer in i strategibesluten och vilken deras roll är i detta. Planering pågår drygt ett år inför en ny verksamhetsperiod och delas in i 6 steg. Diakonia arrangerar s k partnerseminarium, workshops som pågår 3-5 dagar. Decentraliseringen ute i regionerna innebär att verksamheten kommer närmare partnern. I detta

sammanhang bör nämnas att givarsidan också håller på att decentraliseras. En fråga som väcktes var om det var Diakonias eller landets vision som vinner ifråga om tematan och metoder. Diakonia framhöll att det är viktigt att man är tydlig med ägarskapet. Det är inte så att Diakonipersonalen dikterar att man ska göra på ett visst sätt. Det är en process där Diakonias partner fattar beslut, men där ramarna tas av Diakonia

Årsmötet kommenterade det faktum att Diakonia samarbetar med väldigt få kyrkoanslutna organisationer i Centralamerika och ibland verkar det som om kyrkoanslutna organisationer inte får en chans att bli samarbetspartner till Diakonia. Diakonia kommenterade vikten av förståelse hur man arbetar ute i regionerna. Att arbeta med icke kyrkanslutna organisationer är inte som att arbeta med huvudmännens systerkyrkor. I Nicaragua t ex behövs vissa typer av icke kyrkanslutna samarbetspartner och detta för att få en mix av kompetensområden tillgodosedda.

b) Årsberättelse och bokslut: förvaltningsberättelse, resultat och balansräkning

Maria Bernö redogjorde för Diakonias årsredovisning för räkenskapsåret 2007.

Intäkter uppgår till 380 MSEK, vilket är en ökning med 28 MSEK jämfört med föregående år. Detta beror på att Diakonia fått fler och större anslag. Påpekades att Sidaberoendet är fortsatt stort, men att differentieringen har ökat, dvs Sidaavtalen är spridda på flera Sidaavdelningar. Kostnader uppgår till 378 MSEK vilket är en ökning från föregående år vilket delvis beror på ökade administrativa kostnader för framför allt konsulter och löner.

Verksamhetsresultatet ligger på 2,3 MSEK, resultat från finansiella investeringar är 3,5 MSEK och årets resultat uppgår till 5,8 MSEK. Det balanserade kapitalet, efter utnyttjande och reserveringar av ändamålsbestämda medel är kvarstående belopp för året 9,4 MSEK.

Diakonias intäkter för 2007 fördelas enligt följande: externa bidrag 92 %, insamlade medel 7 %, andra intäkter 1 %. Externa bidrag per finansiering anger att Sida står för totalt 94,5 % av denna finansiering. Insamlade medel 2007 uppgår till 28,4 MSEK, vilket är lägre än föregående år. Utav dessa kommer 6,6 MSEK från Radiohjälpen Tsunami, övrig insamling 21,8 MSEK vilket består av förändringsfaddrar, privata givare och Världens Barnkampanjen. Nettoinsamlingen uppgår till 14,5 MSEK. I förhållande till andra insamlingsorganisationer ligger Diakonia lågt vad gäller insamling och man behöver tänka nytt inför framtiden.

Kostnadsutvecklingen under åren 2000-2007 har gått från ca 200 MSEK till nästan 400 MSEK. Revisor Jonas Grahn från PWC har vid ett flertal tillfällen påpekat att Diakonia numera tillhör de stora biståndsorganisationerna i Sverige.

Kostnader fördelade på verksamhet, administration och insamling 2007 visar att 91 % utgörs av verksamhet, 7 % av administration och 2 % insamling. Fördelning av kostnader på olika regioner anger att 30 % står Afrika för, Asien för 24 %, Sydamerika för 14 %, Centralamerika för 15 % och Mellanöstern för 13 %. Sverige och globalt står för resterande 4 %.

När det gäller finansiella tillgångar uppgår siffran till 48 963 MSEK och utgörs av fondinnehav. Diakonia försöker styra sitt fondinnehav men har inte riktigt de resurser som krävs för att kontinuerligt uppdatera sig om innehållet. Årsmötet tog upp frågan om etiska fonder och om Diakonia har en placeringspolicy. I juni 2008 ska Diakonia träffa representanter från Banco Etiska Fonder för att diskutera fondinnehav. Ett riktmärke är att ha 10 % av omsättningen i fondplacering.

Vidare ställde årsmötet frågor om insamling och åldersgrupper. Diakonia hänvisade till en rapport som nyligen gjorts och som kartlagt Diakonias givare, församlingsbaserade och icke församlingsbaserade, åldersgrupper mm. Generellt sett ligger den stora givargruppen på 55+. Antalet givare utanför församlingarna har ökat. Diakonias ambition är att öka insamlingen. I detta sammanhang nämndes att Diakonia har bidragit till att stoppa regeringens planer på att återinföra 20 % egeninsats. Enligt de signaler man fått kommer egeninsatsen att ligga kvar på 10 %. Vidare påpekades att pengar inte är det enda måttet på engagemang. Slutligen nämndes att 35 personer var anställda på huvudkontoret 2007.

c) Revisionsberättelse

Den av revisorerna inlämnade berättelsen föredrogs.

d) Beredningsutskottets rapport

Gert Lindh kommenterade BUs yttrande. Gert Lindh, Gudrun Boström och Pether Nordin har utgjort Beredningsutskottet. Den 22 april 2008 träffade BU Diakonias ledning samt externa revisorer för att ta del av ledningens redogörelse över det gångna året samt resultatet av revisorernas granskning. Följande iakttagelser noterades: vissa av styrelseledamöternas närvaro på sammanträdena är otillfredsställande. Diakonia och huvudmännen borde samlas mer regelbundet till representantskapsmöte utöver årsmötet för att föra mer idémässiga och ideologiska samtal. Diakonia borde definiera behovet av eget kapital, syftet med detsamma samt hur det byggs upp och sedan redovisar detta i årsredovisningen. BU anser att styrelsen har fullgjort sin uppgift enligt stadgarna men skulle kunna fördjupa styrelsens engagemang i och arbete med verksamhetsmässigt relaterade frågor. BU tackade för förtroendet.

Styrelsens svar på BUs rapport kommenterades av Bo Forsberg. Svaret är indelat i två delar. Den första delen avser uppföljning av styrelsens svar och årsmötets beslut 2007 utifrån BUs yttrande över verksamheten 2006. Vad gäller teologiprojektet så kommer regionala nedslag att äga rum i Latinamerika, Mellanöstern och Afrika tillsammans med Diakonias partners och lokal personal. Vidare kommer en populärversion av teologidokumentet att tas fram i syfte att användas av församlingarna samt i samtal mellan huvudmännens och HKs personal. Insamling är den fråga som man inte kommit vidare med, dels beroende på att det är en svår fråga som berör identitet och profil för samfunden och Diakonia, dels beroende på tresamfundssamtalen mellan SMK, SB och MK som pågått och frågan är hur detta initiativ länkar in i denna process. När det gäller breddat huvudmannaskap så har ungdomsförbunden meddelat att man är intresserad av att ingå i Diakonias styrelse men inte att bli huvudman, vilket man anser vara alltför ansvarsfullt i

nuläget. Mot bakgrund av detta skulle varje huvudman kunna reservera en styrelseplats till representant från ungdomsförbunden utan att de går in i uppgiften som huvudman.

Årsmötet beslutade

- att samtalen mellan Diakonia och huvudmännen avseende insamling ska fullföljas,
- att styrelsen får i uppdrag att utarbeta en arbetsplan för sitt arbete på årsbasis,
- att att det första höstsammanträdet blir ett tvådagars sammanträde som uteslutande ägnas åt ideologiska, teologiska och policyfrågor,
- att ordförande och generalsekreterare får i uppdrag att se över arbetsformerna för styrelsens sammanträden,
- att ett representantskapsmöte arrangeras under vinterhalvåret mellan de mer formella årsmötena som hålls i maj/juni. Tanken med detta representantskapsmöte skulle då vara ett rådslag kring idé- och policyfrågor i relation till huvudmännen,
- att Beredningsutskottet (BU) ska finnas kvar och att samtliga huvudmän ska vara representerade samt att valberedningen ska skissa på ett förslag till förtydligande av BUs roll,
- att öka ungdomsorganisationernas inflytande i Diakonia genom att de garanteras platser i Diakonias styrelse,
- att ge styrelsen i uppdrag att på nytt diskutera och definiera storleken på det egna kapitalet och vilka kriterier man vägt in i detta beslut,
- att uppdra till huvudkontoret att i nästa årsredovisning redovisa dessa principer och hur det egna kapitalet byggs upp.

§ 9 Ansvarsfrihet för styrelsen

Årsmötet beslutade

- att för styrelse och generalsekreterare bevilja ansvarsfrihet för den period årsredovisningen omfattar,
- att fastställa resultat- och balansräkning för verksamhetsåret.

§ 10 Val av styrelseordförande och två vice ordförande

Årsmötet beslutade

- att till styrelseordförande omvälja Sven-Erik Lilja (SMK);
- att till 1:e vice ordförande omvälja Oskar Permvall (SB),

att till 2:e vice ordförande omvälja Christer Josefsson (SAM).

§ 11 Övriga ledamöter i styrelsen

Årsmötet beslutade enligt valberedningens förslag att till övriga ledamöter i styrelsen välja:

Evangeliska Frikyrkan

Thorine Arenius (omval)	Ordinarie
Elin Davidsson (nyval)	Ordinarie
Peder Ericsson (omval)	Ersättare

Metodistkyrkan

Louise Alm (omval)	Ordinarie
Olof Kjernald (omval)	Ersättare

Svenska Alliansmissionen

Christer Josefsson (2:a v ordf; omval)	Ordinarie
Helén Brandberg (omval)	Ersättare

Svenska Baptistsamfundet

Jonas Thorängen (nyval)	Ordinarie
Oskar Permvall (omval, 1:e vice ordf)	Ordinarie
Malin Fröjmark (nyval)	Ersättare

Svenska Missionskyrkan

Göran Gunner (omval)	Ordinarie
Sven-Erik Lilja (ordf; omval)	Ordinarie
Elisabeth Lindgren (omval)	Ordinarie
Ulrika Morazán (omval)	Ordinarie
Kenneth Kimming (omval)	Ersättare

Kommenterades genderfrågan avseende presidets sammansättning.

Årsmötet beslutade

att till nästa årsmöte verka för genderbalans av presidets sammansättning.

Årsmötet framförde tack till styrelsen för arbetet under 2007-2008.

§ 12 Val av revisorer

På förslag av valberedningen beslutade årsmötet

att till ordinarie revisor omvälja Jonas Grahn och till ersättare omvälja Anna Sjölander.

§13 Övergripande verksamhets- och budgetramar 2009-2010.

Maria Bernö redogjorde för preliminära kostnads- och intäktsändringar 2009-2010. Ökade kostnader jämfört med 2008 uppgår till 3,5 MSEK; ökade intäkter insamling jämfört med 2008 uppgår till 2 MSEK. När det gäller avtalslistan kommer RELA att minska med 10 MSEK och SEKA öka med 2 MSEK. Det

totala besparingsbehovet uppgår till ca 9,5 MSEK för 2009. Det totala besparingsbehovet för 2010 uppgår till 31,4 MSEK.

Utmaningarna för Diakonia blir att minska kostnaderna och öka intäkterna. Detta kommer att innebära utfasning och nedskärning i anslagen, att man försöker hitta nya finansiärer och att man ökar den egna insamlingen. Fördelning/balansering av verksamhetskostnader i SEKA kommer att ses över i ännu högre grad. Diakonia kommer att anställa en person som specifikt ska arbeta med att hitta andra finansiärer till verksamheten. Vidare ska man undersöka var man kan samarbeta med andra organisationer t ex från Nederländerna i Nicaragua. Samtal förs om detta.

Årsmötet ställde en fråga hur miljöfrågor följs upp i Diakonias verksamhet. Huvudkontoret har via en enkät bland personalen gjort en inventering av personalens miljöpåverkan t ex resor, elförbrukning, inköp mm. En miljögrupp på huvudkontoret kommer att fortsätta sitt arbete genom att ta fram kravspecifikation och åtgärdsplan.

Årsmötet beslutade

att anta förslaget till budgetramar avseende 2009-2010.

§14 Valberedning och beredningsutskott

Årsmötet beslutade

att till valberedning inför 2008 omvälja Ulf Hållmarker (SMK), välja Kjell Bonerfält (EFK), och Magnus Franzén (SB).
Sammankallande: Ulf Hållmarker.

att till beredningsutskott omvälja Gert Lindh (SMK), välja Gudrun Boström (EFK) och Pether Nordin, (SB). Sammankallande: Gert Lindh.

§ 15 Folkrörelsernas framtida roll i biståndet

Bo Forsberg redogjorde. Tanken var att Bo Forsberg skulle presentera en rapport, som tas fram av Diakonia, Kvinna till Kvinna och Röda Korset tillsammans. Rapporten är dessvärre inte klar. Syftet med rapporten är att initiera en debatt kring svenska folkrörelser och vart är man på väg och vilka krafter som är i rörelse kring folkrörelsebiståndet. Vidare analyserar rapporten vilka de ideologiska grunderna är för dem som ifrågasätter folkrörelsebiståndet och som anser att det inte ska skattefinansieras. Rapporten är ett försök att systematisera de argument som förts fram det senaste året kring biståndet. Detta skulle också kunna vara ett tema för Diakonias representantskapsmöte i januari 2009. Rapporten ska skickas till årsmötets deltagare och som underlag inför representantskapsmötet den 17 januari 2009.

Noterades att Svenska missionsrådets årsmöte har beslutat att man ska skicka ett brev internt till sina 36 medlemsorganisationer och föra ett brett samtal kring försvaret av svenskt bistånd. Möjligheten att samordna insatser bör undersökas.

§ 17 Representantskapsmöte och nästa årsmöte

Årsmötet beslutade

att representantskapsmötet blir den 17 januari 2009,
att nästa årsmöte blir den 13 juni 2009 och att styrelsen bestämmer plats.

§ 18 Avslutning

Bo Forsberg tackade Anders Blåberg för ordförandeskapet under årsmötet.
Årsmötet avslutades med bön.

Vid protokollet

Lena Björk

Justerat

Anders Blåberg

Anette Drewitz